

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

16ο
Διεθνές Συνέδριο

Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης,

Διαπολιτισμικότητα και τα Ελληνικά ως ξένη γλώσσα

Τόμος Ι

Πάτρα, 28-30 Ιουνίου 2013

Αίθουσα Τελετών “Οδυσσέας Ελύτης”
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2014

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

16ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

**Διαπολιτισμικότητα
και τα Ελληνικά ως Ξένη Γλώσσα**

Πάτρα, 28-30 Ιουνίου 2013

Τόμος I

Πάτρα 2014

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Διαπολιτισμικότητα και τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα, Τόμος Ι

**Ηλεκτρονική
στοιχειοθεσία:** Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Πολιτών - Μελιτζάνη Ειρήνη

ISBN: 978-960-8206-80-9

SET: 978-960-8206-82-3

σ.σ. 608, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών

Μέλη:

Ντίνας Κωνσταντίνος, Καθηγητής ΠΤΝ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Γκόβαρης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Σκούρτου Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου

Φυριπτής Εμμανουήλ, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών

Στεργίου Λήδα, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μάγος Κωνσταντίνος, Λέκτορας ΠΤΝ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Μπάροζ Βασίλειος, Λέκτορας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Φρανκφούρτης

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών

Αντιπρόεδρος:

Χαμπηλομάτη Παρασκευή, Φιλόλογος, Δ/ντρια 2ου Λυκείου Άρτας, Διδάκτωρ Παιδαγωγικών

Γραμματεία:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, Συνεργάτης ΚΕΔΕΚ, Κάτοχος ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής

Ταμίας:

Ορφανίδη Ιουλία, Εκπαιδευτικός, Συνεργάτης ΚΕΔΕΚ

Μέλη:

Αθανασέλου Αργυρώ, Φοιτήτρια Φιλολογίας

Βασιλείου Νικολίτσα, Φιλόλογος, Συνεργάτης ΚΕΔΕΚ

Γούλα Γλυκερία, Εκπαιδευτικός

Κουνέλη Βασιλική, Φιλόλογος, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πατρών

Μάγκου Κατερίνα, Εκπαιδευτικός

Σωτήρου Βασιλική-Δήμητρα, Εκπαιδευτικός, Μεταπτ. φοιτήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Φούκα Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Χουρμουζιάδου Χαρίκλεια - Μαρία, Εκπαιδευτικός

Δακτυλογραφήσεις & Επεξεργασία σε Η/Υ

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, Συνεργάτης ΚΕΔΕΚ, Κάτοχος ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	15
Το φαινόμενο του πρώιμου γάμου και οι συνέπειες στην εκπαίδευση των τσιγγανόπαιδων της Τρανσυλβάνιας, Κεντρική Ρουμανία. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και μειονοτικές εμπειρίες, συναντώντας τους Ρομά της Τρανσυλβάνιας.	17
<i>Βελέντζα Χριστίνα</i>	
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες: Διαμορφώνοντας Νέες Ταυτότητες στο Χώρο και στο Χρόνο	32
<i>Εμμανουηλίδου Σοφία</i>	
“Εμείς” και οι “άλλοι” στο ίδιο σχολείο (Ο ρόλος των εκπαιδευτικών)	44
<i>Καπράνος Σταύρος Αθ.</i>	
Η διαχείριση των εθνοπολιτισμικά διαφορετικών μαθητών στο νηπιαγωγείο: Απόψεις φοιτητών προσχολικής εκπαίδευσης	51
<i>Καραστεργίου Αγορή – Μάγος Κώστας</i>	
Το θεατρικό παιχνίδι ως μέσο διαπολιτισμικής επικοινωνίας	62
<i>Κέγκου Όλγα - Νικολάου Γεώργιος</i>	
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ως εκπαιδευτική πολιτική και παιδαγωγική πράξη στην Ελλάδα	75
<i>Κώτση Κωνσταντίνα – Νικολάου Γεώργιος</i>	
Απόψεις και στάσεις των εν δυνάμει Ελλήνων εκπαιδευτικών για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και την πολιτισμική ετερότητα στη σχολική τάξη (πορίσματα έρευνας σε φοιτητές)	86
<i>Λεξέ Ευαγγελία – Μανιάτης Παναγιώτης</i>	

«Στον ωκεανό, χωρίς σωσίβιο...»: Διερεύνηση απόψεων Νηπιαγωγών για την αναγκαιότητα επιμόρφωσης σε ζητήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης <i>Μάγος Κώστας</i>	102
Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της σχολικής επίδοσης και της κοινωνικής ή εθνοτικής καταγωγής των μαθητών. <i>Μπαλαμπανίδου Ζαφείρα</i>	111
Ρατσισμός και αντιρατσιστική εκπαίδευση <i>Παπασπύρου Αικατερίνη - Νικολάου Γεώργιος</i>	126
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο: Ο Διαπολιτισμικός ρόλος των Νηπιαγωγών <i>Τάσση Χριστίνα - Νικολάου Γεώργιος</i>	138
Στάσεις, απόψεις και πρακτικές των εκπαιδευτικών για τις εθνικές γιορτές του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου και ο ρόλος των αλλοδαπών μαθητών σε αυτές <i>Τόκας Δημήτριος</i>	150
Η εκπαιδευτική πολιτική διαχείρισης της ετερότητας: Το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας της διαπολιτισμικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα <i>Φραγκουλίδου Παναγιώτα</i>	162
Διαδικασίες προσεγγίσεις διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο-παράδειγμα καλής πρακτικής, μέσα από τη μουσειακή αγωγή. <i>Χαρούμενου Ζωή - Νικολάου Γεώργιος</i>	181
Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία	193
Αυτοεκτίμηση εμφανισιακών χαρακτηριστικών πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών <i>Γεωργογιάννης Παντελής - Γούλα Γλυκερία</i>	195
Αυτοεκτίμηση συναισθημάτων πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών <i>Γεωργογιάννης Παντελής - Μάγκου Κατερίνα</i>	209
Κίνητρα, επιδόσεις και προσαρμογή πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών στο σχολείο. <i>Ορφανίδη Ιουλία - Χουρμουζιάδου Χαρίκλεια Μαρία - Γεωργογιάννης Παντελής</i>	219
Αυτοεκτίμηση Προσωπικών Ιδιοτήτων Μαθητών Πολιτισμικά Διαφορετικών Ομάδων <i>Γεωργογιάννης Παντελής - Σωτήρου Βασιλική Δήμητρα</i>	238

Διαπολιτισμικότητα και έμφυλες διακρίσεις 253

Τα δικαιώματα πάνε στο Νηπιαγωγείο: Μία διδακτική παρέμβαση
Κρεμμύδα Κωνσταντίνα - Στεργίου Αίδα 255

Διδάσκοντας για τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από ιστορικά γεγονότα:
το εβραϊκό Ολοκαύτωμα και μερικές προτεινόμενες προσεγγίσεις
στη διδασκαλία του 266
Μητσοπούλου Ευτυχία

Η διαμόρφωση ηθικής συνείδησης και η προσέγγιση των ανθρωπίνων
δικαιωμάτων στο πλαίσιο του μαθήματος Ελληνική Γλώσσα-Λογοτεχνία:
μελέτη περίπτωσης 278
Μπαμπάλης Θωμάς - Κοντούβελα Χριστίνα

Διαπολιτισμικότητα και Θρησκευτικότητα 289

Οι δυνατότητες προώθησης της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης μέσω
των σχολικών εγχειριδίων του μαθήματος των Θρησκευτικών του γυμνασίου 291
Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος - Καρβούνη Ελένη - Πουλιανίδης Κωνσταντίνος

Η αξία της θρησκευτικής διάστασης στη διαπολιτισμική εκπαίδευση
στο σύγχρονο δημοτικό σχολείο. 301
Μπαλτατζής Δημήτριος - Μπαλτατζή Ελένη

Η αξία της διαθεματικής προσέγγισης της θρησκευτικής αγωγής
στο σύγχρονο Δημοτικό Σχολείο. 312
Μπαλτατζής Δημήτριος - Μπαλτατζή Ελένη

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και αξιοποίηση του λαϊκού πολιτισμού
στο μάθημα των Θρησκευτικών 320
Σαργιαννίδου Όλγα-Ευτυχία

Διγλωσσία και Δίγλωσση Εκπαίδευση 333

Τα εκπαιδευτικά παιχνίδια ως εργαλεία για την προώθηση της διγλωσσίας
και της ανάπτυξης των επικοινωνιακών δεξιοτήτων σε παιδιά και εφήβους:
Η περίπτωση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “Kids2Write” 335
Αργυροπούλου Σοφία

Η Σχολική Οργάνωση της Δίγλωσσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. 345
Παπαζαφειρόπουλος Κωνσταντίνος

Εξετάζοντας την επίδραση της διγλωσσίας στη δυσλεξία: μια εμπειρική μελέτη. 358
Πρέντζα Αλεξάνδρα - Πρέντζα Φωτεινή

Διγλωσσία και δίγλωσση εκπαίδευση 369
Τσιούλη Κασσιανή - Νικολάου Γεώργιος

Διδασκαλία και διδακτική γλώσσας 383

Ταξινόμηση και λειτουργία των χρονικών επιρρηματικών της νέας ελληνικής 385
Vounchev Boris

Σώματα Κειμένων και γλωσσοδιδασκτική: Η περίπτωση του 2^{ου} Σ.Δ.Ε. Λάρισας 395
Μάνη Αναστασία

Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας στο ελληνικό σχολείο: προβληματισμοί – προοπτικές 408
Νικολάου Γεώργιος - Λάμπρος Ιωάννης

Ενίσχυση των στρατηγικών ανάγνωσης: Μια διδακτική παρέμβαση 420
Τσιούλης Αλέξιος

Σενάριο διδασκαλίας για την παραγωγή γραπτού λόγου στην Α' Δημοτικού σε διαπολιτισμικό περιβάλλον. 429
Χειλάκη Αγγελική - Καμάλη Μαργαρίτα

Διδασκαλία ξένων γλωσσών 439

Παιδαγωγική αξιοποίηση του διαδικτύου στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας: ένα εκπαιδευτικό σενάριο 441
Κεραμίδα Αρετή - Τσιπλακίδης Ιάκωβος

Αναλυτικά Προγράμματα της πρώτης Ξένης Γλώσσας του Δημοτικού στην Ελλάδα και την Αγγλία: Μια συγκριτική προσέγγιση. 451
Κρητσωτάκη Καλλιόπη - Σπανάκη Ειρήνη

Επιδιώκοντας την ενθάρρυνση της πολυπολιτισμικής επίγνωσης μέσα από το μάθημα της αγγλικής γλώσσας: Προτεινόμενο σχέδιο μαθήματος για το δημοτικό. 463
Αίτσα Μαρία

Ζητήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος της Αγγλικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο 475
Μορφίδης Κωνσταντίνος - Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος

Εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας μέσω της διδασκαλίας ελληνικών

τραγουδιών σε Ελληνικά Σχολεία του εξωτερικού <i>Πανδής Παντελεήμων Γ.</i>	485
Η ομαδοσυνεργατική μάθηση ως εργαλείο προώθησης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: Μια έρευνα στα βιβλία Αγγλικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο <i>Ποζουκίδης Νικόλαος</i>	496
Ο Ρόλος της Κινητροποίησης στην Εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας: Παράγοντες και Στρατηγικές Ενίσχυσης των Κινήτρων-μια Ερμηνευτική Προσέγγιση <i>Τζώτζου Μαρία</i>	508
Ενεργοποίηση των κινήτρων για μάθηση στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας και αυτοεκπληρούμενη προφητεία <i>Τσιπλακίδης, Ιάκωβος - Κεραμίδα Αρετή</i>	521
Απόψεις καταρτιζόμενων σε σχέση με τη διδασκαλία της Γαλλικής Γλώσσας στην Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση. Η περίπτωση του προγράμματος «Βοηθοί Μαγειρικής Τέχνης» στις Κλειστές Φυλακές Αγίου Στεφάνου Πάτρας <i>Φραγκούλης Ιωσήφ - Καμίτση Ελισάβετ</i>	531
Διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης	543
«Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας διαμέσου των τίτλων βιβλίων Ελλήνων συγγραφέων» <i>Alicia Villar Lecumberri</i>	545
Η αντίληψη για τον άνθρωπο στις στερεότυπες παρομοιώσεις με πάγιο συστατικό το ζώο στη νεοελληνική και στη βουλγαρική γλώσσα <i>Galina Bruseva - Mariyana Kartalova</i>	553
Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε ενηλίκους: Η Αλιόνα, ο Αστζέντ, η Μόζγκαν, ο Μίκο, η Πινάρ, ο Αχμέτ, η Νίνα, ο Ντεμίρ... “τι δουλειά έχουν” στην Ελλάδα; <i>Αθανασία Αγγέλη</i>	563
Εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε μουσουλμανόπαιδες <i>Κουνέλη Βασιλική - Γεωργογιάννης Παντελής</i>	577
Διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο εξωτερικό: τα μαθήματα ελληνικών στις Volkshochschulen (Λαϊκά Πανεπιστήμια) της Γερμανίας <i>Οικονόμου Κωνσταντίνος</i>	588